

CUMHURBAŞKANI DA SEÇİM VE PROPAGANDA DÖNEMİ YASAKLARINA TABİDİR:

Milletvekili Seçimi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (“Seçim Kanunu Teklifi”) TBMM Başkanlığına sunuldu. Kanun Teklifi yasalassa dahi, Cumhurbaşkanı, televizyonlarda konuşmaları, törenler/açılışlar ve benzeri konularda, seçim ve propaganda dönemi yasaklarına tabi olacaktır. Sebepleri:

1-Seçim Kanunu Teklifinde *Cumhurbaşkanına ilişkin herhangi bir düzenleme/yenilik yok.*

2-298 Sayılı Kanun, seçimlerin “temel hükümlerine” ilişkin kanundur ve Cumhurbaşkanı Seçim Kanunu’nda aksini öngören özel hüküm olmayan tüm hususlarda uygulanır: *298 Sayılı Kanun Madde 1 ve 6271 Sayılı Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu Madde 2(5): “Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde 298 Sayılı Kanun [...] uygulanır”.*

3-Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu’nda *propaganda dönemine* ilişkin en önemli iki belirleme 13. Maddede yapılmaktadır: i) *“Türkiye Radyo ve Televizyonlarında yapılacak propaganda yayınları tam bir tarafsızlık ve eşitlik içinde yapılmalı”* (YSK bu konuda sorumludur). ii) *“Propaganda döneminde Başbakan, bakanlar ve milletvekilleriyle ilgili yasaklara ilişkin hükümler dahil olmak üzere, propagandaya dair diğer hususlarda 298 sayılı Kanun hükümleri KIYASEN uygulanır”.* Bu sebeple; örneğin, 298 Sayılı Yasada, Madde 64, 65 ve 66 *propaganda dönemi yasakları* kıyasen Cumhurbaşkanı’na uygulanır.

298 Sayılı Kanun, Madde 64 (*Kamu kurumlarında, törenler/açılışlar yapılması yasağı*), Madde 65 (*makam vasıtalarını kullanma, ziyafet verme, vs. yasağı*) ve Madde 66 (*seçim propagandalarına memurların katılma yasağı*); Cumhurbaşkanı Seçim Kanunu Madde 13/4’e göre, kıyasen Cumhurbaşkanı’na da uygulanır.

Özetle: Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu, açıkça, bakanlar ve milletvekilleri için geçerli tüm yasaklarının ve propagandaya dair hususların KIYASEN Cumhurbaşkanı’na da uygulanacağını belirlemiştir. Zira, artık Cumhurbaşkanı makamı *siyasi bir makamdır*. Anayasamızda ve yasalarımızda seçimlerin adil/eşit şartlarda gerçekleşme ilkesi gereği böyle olması zorunludur.

4-Ayrıca, özel radyo ve televizyonlarla ilgili yayınlarda, 298 Sayılı Kanun, Madde 52’ye göre *propaganda dönemi* yayınları *“tam bir tarafsızlık ve eşitlik içinde yapılmalı”* ve propaganda konuşmaları *“TRT için uygulanan usul ve esaslara göre”* yapılır. Madde 55/A ise, 2954 Sayılı

Kanun'la belirlenen temel ilkelerin özel radyo/TV'ler için de tüm seçim dönemi, geçerli olacağını belirler. Burada atıf yapılan 5. ve 20. Madde çok önemlidir: i) 5. Madde genel bir objektiflik ilkesi/kurallarını belirler. ii) 20. Madde ise: *"Bu Kanunda belirtilen yayın esaslarına uymak ve diğer siyasi partilere cevap hakkı doğuracak bir unsur TAŞIMAMAK kaydıyla; Cumhurbaşkanının ve TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerin açıklama ve faaliyetlerinin yayınlanması, bunların HABER DEĞERİ ve niteliği taşıması şartına bağlıdır"*.

Bu maddelerin/kısıtlamaların, Cumhurbaşkanına da uygulandığını zaten YSK, 2018'de (Karar No 669) teyit etmiştir. Özetle: Seçim döneminde, Cumhurbaşkanının açıklamaları/konuşmaları sadece i) haber değeri taşıyorsa ve ii) diğer partilere cevap hakkı doğurmuyorsa; diğer partilerle/siyasilerle ilgili tenkit, eleştiri, suçlama, vs. ıçermiyorsa, yayınlanabilir. YSK bu konuda sorumludur. Saygılarımla, Av. Ece Güner Toprak.